

Meie Aeg

Nr. 7
1936

Foto Nylander

Kaug-Ida osa

ajaloo kavas

Wägewaim Nuh, kes „ilmutab, mis on jägav ja jalaja“, kes „teab, mis on pimeduses, sest tema juures elab valgus“, on lasknud prohvetitel heita mõned kiired tulevastele sündmustele. Salmutamisraamatu 16. peatükis (Noetagu see kirjakoht!) leidub kirjeldus teistsme muhtluse üle, mis tulevad maailma üle lühikest aega enne Kristuse teist tulekut. Samenda muhtluse üle on üteldud 12. jalmis: „Ja kuues ingel watas oma kausi juurele Wrati (Eufirati) jõele, ja tema wesi kuivas, et kuningate tee, mis on päikestõnu pool, oleks walmistatud.“

Siin on Eufirat prohvetliku sümboolina, sest looduslik Eufirat ei walmista praegu kuningaste ja nende wägedele mingit tõsist takistust. Et teada, mida on prohvetlikus sümboolis kujutatud selle jõega, loeme Jes. 8, 7: „Ja waata, see pärast tahab Issand nende üle lasta tõusta Wrati kanged ja juured weed, Assuri kuninga ja kõik tema wäe; ja ta peab tõusma üle kõige oma kallaste.“ Tol juhtumil kujutati Wrati jõega Assiiria riiki, kust see jõgi woolas läbi. Hiljemaks ajaks on kujutatud Eufratiga (Wratiga) riiki, mis asub Eufirati juures — Türgimaad.

Eufirat peab kuivama, see on — Türgimaa peab häwima. Suinamisprotsess ei toostu korraga, waid aegamisi. Selle jaatupe peab Türgimaa läbi

Türgi riigilipp

Jaapani riigilipp

elama. Ta nõrgeneb järkjärgult, kuni lõpuks kuwenda muhtluse ajal wariseb lõplikult. Lühike ülevaade Türgimaa ajaloost näitab, kui õigeks osutus prohwetlik ennustus.

17. sajandil oli Türgimaa saarwutanud oma juurima arlatuse. Temale kuulusid arwarad maa-alad nagu Wäike-Aasia, Mesopotaamia, Armenia, Kaukasus, Palestiina, Araabia, Egiptus, Tripoli, Tunis, Lõuna-Wenemaa, Krimmi, Kreeta-maa, Bulgaaria, Rumeenia, Serbia ja Ungari. Aga juba 17. sajandi lõpul hakkas Türgimaa nõrgaks muutuma. 1699. aastal kaotas ta Ungari. Algajid sõjad Türgi ja Wene wahel, kus wõideldi arwatud merole juurepääsu eest. Türgi aeti wälja Lõuna-Wenemaalt ja Kaukasusest. Wenemaa abil wabanes üks Balkani riik teise järele Türgi ülemwalitstuje alt. Türgimaa kahanes järjelt, kuni ta kaotas jõu iheiseiwaks piirimitseks ja langes 1840. aastal Euroopa suurriikide kaitse alla. Ta on haige inimese sarnane, kellest on wõetud üks liige teise järgi; lõpuks ta kaotab oma olemasolu. 1881. aastal wõttis Prantsusmaa temalt Tunisi, 1882. a. pani Inglismaa oma koe Egiptusele peale. 1898. a. ühines Kreeta saar Kreeta-maaga. 1908. a. wõttis Austria Bosnia ja Herzegowiina, 1912. a. omandas Itaalia Tripoli. Pärast Balkani sõda 1913. a. jäi Türgimaale Euroopas ainult wäike maa-ala.

Maailmasõjas Türgi kaotas Araabia, Mesopotaamia, Palestiina, Siiria. Pealinnaks Konstantinoopoli asemel on nüüd Angora, Wäike-Aasias.

Prohwetikuulutus on üteldud, et Eufirat kuwab. Ja tähele pannes Türgi järkjärgulist kahamist, näeme, et prohwetikuulutus, mis on arwatud kauges minewikus, on täitunud täpselt. Türgi poolkuu, mis oli 17. sajandil saarwutanud

juurima kõrguse, on nüüd vajunud õige madalale ja on kadumas poliitilise horisondi taha. Ja prohvetikimlutuses nimetatud kuenda nuhtluse ajal tuleb Türgimaale lõpp.

Prohvetikimlutus Lähis-Idas asuva Türgi-maa hävinemisest juhib ühtlasi meie tähelepanu veelgi hommikupoole. Türgimaa lõpliku langusega kuenda nuhtluse ajal valmistatakse tee kuningatele, kes on päikejõu pool. — Kauk-Idas, avarad Aasia, elab suur kollane rask. Seal on faks suurt kollase rahva riiki: Hiina ja Jaapan. Need on prohvetikimlutuses nimetatud kuningad päikejõu pool. Neil suurtel kollastel riikidel on tähtis osa tulevastes maailmaüldmustes. Need riigid olid aastajadu eemaldatud kultuurist ja arenemisest ning olid kaugale taha jäänud teistest rahvastest, aga nüüd on nad ärrganud. Nüüd nad avavad aknad ja ushed õhtumaa kultuurile, sest nagu teada prohvetikimlutuse järgi, nad peavad tooma suuri sündmusi maailma ajaloo näitelavale. Jaapani markis Ito ütles kord oma kodumaa üle: „Jaapan piinab edasi jõuda. Puna-ne letas meie lipul ei ole edaspidi enam kaas pitseeritud riigile, vaid praegu on ta see, milleks ta peab saama, — see on õilis sümbol tõusvast päikest, mis tõuseb ülespoole ja kõrgele maailma valgustatud rahvaste hulgas.“

Kõikidest Aasia rahvastest on Jaapan aktiivsem ja energilisem. Tema mängib juhtivat osa rahvaste hulgas Kauk-Idas. Jaapan piinab Hiinat jaada oma mõju alla ja jümpatiseerib teiste Aasia rahvastega. Suure Hiina rahva wainised jõud ei ole veel arenenud, maa rohked loodusvarad ei ole veel ära tarvitatud; tööstuse arenemine on veel lapsekingades. Kauane wastuwanu õhtumaa kultuuri wastu ja wainne mi muutus 1911. aastal rewolutsiooni ja anarchismi tormiks, mis piinas riiki kuni 1928. aastani. Hiina olukorrad nõudsid wabelesegamist wäljastpoolt ja

jeda piinadis Jaapan kasutada. Kui Hiinas tõusis reformaator Wuanshikaj, kelle tugew wain wõis päästa maa korratujust, kes oma rahwa eesotjas heistes wõis rahwa miia ussjümile, siis oli Jaapani huwi jaada selle Hiina diktaatori ajemele, ja nagu näib, kõrvaldaski teda Jaapani miit.

Jaapani kawatjust Hiina suhtes wäljendas keegi diplomaat juba 1916. a. järgniist: „Suudas nüüd ka ei oleks — Jaapan ei taha jeda lubada, et Hiinas pärast Wandschu troonilt heitniist tuleks troonile mõni uus dünastia, ning pealegi sarnane dünastia, kes nagu Wuanshikaj, suudaks wabastada riigi igast wälismaa wabelesegamist. Jaapan toetab Hiina mäsajaid... Seistes kuliside taga ja hoollega jälgides kõiki sündmusi, wotab ta silmapilku, millal Hiina jõuab täielisesse anarchiasse ja langusesse, kus ta ennast enam ise ei saa aidata. Siis tuleb Jaapan kui häda päästja. Tema sõjaväed lööwad mäsajad ja panewad hoolimatu waljussega korra maal maksma, kusjuures aga ta seisab iga wabelesegamise wastu Euroopa riikide poolt... Jaapan ei piiniagi mingi muu järgi, kui et ühendada Hiinat saarte riigiga üheks suureks riigiks, mis teeb warsti lõpu kõikidele wõõrastele koloniidele Ida-Ausias, ja ühel päewal ei ähwardaks mitte ainult Ameerikat, waid wõib olla ka Euroopat... Seepärast piinab ta (Jaapan) nii ruttu kui wõimalik, omandada ülewalitsust Hiinas, et mobiliseerida tema tarvitamatuid rikkusi.“

See on diplomaadi ennustus, mille täideminekut me oleme wõinud jälgida tänapäewani. Jaapan on piinunud wõita endale kasusid Hiinast. Jaapan on sõdinud Hiinaga ja wõtnud Hiina käest maa-alasid. Sellega Jaapan on laiendanud oma elamispiirkonda. Aga lõppude lõpuks on Jaapani soov olla ütkagi Hiinale päästjaks. Hiinale jääb veel maa-ala küllalt.

Jaapanlased jumaldavad oma keisrit.

Pildil näha õpilaste hommikune kogumine keisri austuseks; heidetakse pilk keisri pildile ja tehakse hardumuslik kummardus.

Jaapani plaanid on veel suuremad. Mitte ainult Hiinat, vaid kõiki Aasia rahvaid pihiab ta walge rassi vastu üles õhutada. „Daily Express“ avaldas kellegi Jaapani ametniku sõnad: „Meil, kui Aasia arenenud riigil, laisub piilha kohustus ulatada awitam kõigi Hiinale, Indiale, Koreale ja kõikidele aasialastele, kes on arenemisvõimelised. Meie kui tugew pool soovime neid wabastada illest, mida neile on walmistanud eurooplased, et need näitaksid maailmale, et homnikumaalased suudawad sõdida õhtumaalastega igal lahinguväljal.“

Indialased, kes ei ole ka rahul teiste rahwaste ilmalwalitlusega, ootawad head võimalust, et end lahti liiia inglasest. Jaapan pihiab jalaja teetada ja ära kasutada neid piilideid. Raamatus „Der nächste Weltkrieg“, 86. lht. kirjutatakse selle üle: „Esimene Jaapani tagajärg (sõja korral) Waihes ookeanis on Sollandi-Indiat õhutada mäsiuks. Kuid rahutusaline läheb üle ka Inglise-Indiale, kus on kogunud küllaldaselt lõhkainet ja kus jaapanlased leiawad palju sõpru pärismaalaste walitlusejate keskel. Pendshabait Singapuriin tõuseb India wõitluseks Inglise ilmalwalitluse vastu, sõjahülilidega „Aasia aasialastele!“

Euroopa sõjakolleduste üle rõõmustas Jaapan erilisel. Maailmasõja ajal kirjutas Jaapani parun Montono: „Las Euroopa tiigrid iiksteist lõhuvad; äsfitame need ainult põhjalikult iiksteiste kallale; me wõime jääda selle toreda wäljawaate juure, wõime jääda passiivseiks waatlejajiks. Pärast jeda siis mureheme matuste eest. Wana Euroopa wiiskleb hurmalframpides. Selle maailma poliitiline kraater on läbi põlenud. Ennelik tõusja on Jaapan. Praegune Inglismaa on ainult meie teewalmistaja maailmawallutamisjeks; maailm kuulub meile, heepärast et oleme päikesepojad. Euroopa juurriike peab iiksteiste vastu üles õhutama, et nad iiksteist häwitaks ja lõhuks. Türgimaa peab segatama sellesse segadusse. Kui lõpuks kogu Euroopa on huffinud ja kadunud maailmasõja keerises, siis on tulnud aeg Jaapanile. Wanaaja kultuur tuli homnikumaalt õhtumaale, ja nüüd kiirgab see õhtumaalastelt homnikumaalastele Jaapani hiilguise läbi tagasi. Allamineer poolkuu (Türgi) annab rünni tõuswa päikese maale (Jaapanile). Las nad häwitawad iiksteist — wenelased oma tunnetega, prantslased oma ettekujutusjega, inglased oma tahtega ja sakslased oma mõistusejega, kuni need täiesti huffinuvad. Meil, jaapanilastel, on käes maailma tugewaim sõjariist — kawalus. Muudugi

Mineviku riismed

Foto N. Nylander

mitte mõistuse kawalus, millest kõneleb Segel, waid metslooma kawalus, kes waritjeb oma õhurit. Ühke haak, mille Jaapan pihiab maha liiia, on walge rass, jenne maailma walitjeja.“ „Wosfische Zeitung“ 25. nov. 1914. a.

Silmatorikawa selguisega peegeldub selles poliitilises kirjutuses wana prohweetik ennustus Türgimaa häwimentisest, homnikumaa ärkamisest ja tulewajest juurest wõitlusest kollase ja walge rassi wahel.

Jaapan teab, et iga kahurilask, mis langeb Euroopas, suurendab Jaapani tähendust poliitilises maailmas. Sõjatont, kes jõi rohkem kui neli aastat inimeste werd ja neelas juuri materjaaljeid warandusi, tegi Euroopa jurutõrreks, kust on paremad jõud wälja pressitud. See kõik julgustab Jaapanit walge rassi vastu wõitlemiseks ja annab talle kindla lootuse wõiduks.

Jaapanil on nüüd iiktagi juured lootujed. Maailmasõda on tekitanud Euroopas olukorrad, millelega kõik rahwad ei saa olla rahul. Ühed rahwad leiawad, et nad on sunnitud oma seisukohtade pärast wõitluma ja elamiswõimalusi looma wägiwallaga. Rahwad on saanud wihajeks sõna tõsisemas mõttes.

Tammedad poliitilise tormi pilwed Idas oleksid palju kõrgemale tõusnud ja palju ahwardusrikkamalt õhtuse pööranud, kui Jaapanit ei oleks tabanud raske löök, millise tõi talle suur maawärinemine 1923. aastal. Pealinn Tokio ja tähelepandaw sadamalinn Yokohama laastati ja 400.000 inimest huffus. Jaapanlased tunnustawad ise, et see katastroof on neid hulgaiks ajaks tagasi wiinud nende riigi arenemiskäigus. Seega Jumala käsi hoiab veel Jaapanit ja teisi Aasia riike mässa-

maist, et teatarva ajani ära hoida juurt katastroofi ja jeni läbi mita oma armuplaane inimeste juures.

Djutades Türgi kokkuvarisemisele ja Aasia rahvaste ärkamisele kõneleb Salmutamisraamatu 16. peatüki prohvetikuulutus edasi juurest rasside võitlustest: „Ja mina nägin, et lendava mao juurt ja metsalise juurt ja waleprohveti juurt kolm roojast wainu otseks konnaid wälja tulid. Sejt needsinajed on kunnjade wainude wainud, kes inetahti teewad, kes wälja lähewad maa ja kõige maailma kunnigate juure neid kõigewägewama Salmala juureks päewaks sõtta koguma. . . Ja tema on neid kokku kogunud iilte paika, mis eebrea feeli Armagedoniks hüütakse.“ Salm. 16, 13—16.

Ei taha peatuda lendawa mao, metsalise ja waleprohveti ja roojaste wainude tegewuse seletuse juures eelheiswais sündmusis, waid pöördume kohe oma teemi peapunktile — juurele rasside võitlustele. 14. salm nimetab kõigi maailmakaarte riikide osawõttu juurtest võitlustest. Suurest võitlustest hommiku ja õhtu wahel ei wõta osa ainult Euroopa ja Aasia rahwaid, waid ka teiste maailmajagude rahwaid. Ameerika, kes Aasia rahwaste mäsju puhul on puudutatud majanduslikust küljest, ei hoidu eemale. Nagu warem nimetatud, wärwiliised rahwad ootawad konflikti hommiku ja õhtumaa wahel.

16. salmis nimetatakse piirkond, kus toimub rahwaste suurim heitlus. See on Armagedon, ehk tähttähest heebreakeelse teksti jäwle „Har-Megiddo“. Sõna „har“ tähendab mägi, nõnda siis — Megiddo mägi. See mägi asub Palestiinas Kiišoni jõe ääres, ulatub Karmeli mäe astmena Wahemereni. See koht on nimetatud Rõhtumõistjate raamatus „Megiddoks“. Sellega saab siis Palestiina, ehk laiemalt ütelda, Ges-Aasia, prohwetikuulutuse jäwle tulewiku maailmasõja keskpunktiks. See on nii kujukas rasside-sõja keskpunkti wäljendus, et seda nimetuist karwitawad ka poliitikud, kõneldes oodatawa sõjast. „World Work'is“ kõneleb P. Weel Aasia wastupanuist Euroopa koloniaalpoliitikal idas ja wäljendab muu-

seas: „Zääb ainult järgi mõelda, milliste wahenditega wõiks kõrwale juhtida hirmijat Armagedoni, mida kõik rahwad nii wäga kardawad.“

Türgi kokkuvarisemine ja wõitlused selle ümber toimuwad Ges-Aasias, mida toonitab prohwetikuulutus ja mida kinnitawad poliitilised olukorrad. Taanieli raamatus nimetatakse Türgimaa põhja kunnigaks seepärast, et see asub põhjapool „piihast ehk ilujust mäest“. Piuha mägi, millel seisis Saalomoni iilje jumalakoda, asus Jeruusalemmas. Kõneldes Türgimaa langusest, iitleb prohwet Taaniel 11. peat. 45. salmis: „Ja ta lööb oma ehitatud telgid iiles merede wahele, piuha, iluusa mäe poole; siis tuleb temale ots kätte ja iilski ei ole temale abimeheks.“ Armagedon asub, nagu enmus- tusesti tähendatud, kahe mere wahel — läänepool Wahemeri ja idapool Suurumeri —, põhjapool Jeruusalemma.

Kes selle juure rasside võitluse, keskpunktiga Armagedoni juures, wõidab, sellest ei teata proh- wetikuulutus, sest sellel ei ole enam mingit tähendust, sellega on maailma ajalugu jõudnud lõ- pule. See juur sõda, prohwetikuulutuse järgi, kuulub seitsemenda suhtluse juure, millega Salmal karistab rikitud inimkonda. Ja siis rajab Issand ise oma riigi, mis on igawene.

*

Seda peatükki lõpetades peab weel iitlema mõne sõna prohwetlikkude kirjade üle piiblis. Kuba kaua enne ajaloolisi sündmusi on olnud kirja pandud jumalikud enmusused. Ja millistest küljest ka waatleme meieaja tähtsaid poliitilisi sündmusi ja nähtusi, näeme, et neist on prohwetikuulutustes juba räägitud. Ebaõnnestunud rahulindlustamis- piüüded, relwastumine, Türgi saatus, hommiku- maa rahwaste ärkamine, hädaohtlik waen walge ja wärwiliise rassi wahel, seda on juba aastajadu ja tuhandeid waremni kirjutatud prometikuulutustes. Tõesti, prohwetikuulutusi wõib nimetada maailma ajalooks, mis on kirjutatud kaua enne sündmusi.

J. B.

Diljaõnnistuse loojad

Loodus — määratu varaait

Õnne loodus on kohandatud kõikide loodolevuste nõuetele. Millaldaisel määral leidub toitu kõigile tahtjaile. Sujutlege enesele söögimaja, kus igapäev einotavad miljonid; millist korda ja pingutust nõuaks, et rahuldada kõiki. Looduses aga toimub see endastmõistetavalt. Kõikide kõhud saavad täis ega jää üle ka ülearuheid jätiheid. Imelik, kuidas kõik toimub nii otstarbekohaselt ja juure ettenägelikkusega. Mida jätavad üle suured olendid, seda tarvitavad väikesed loomad. Iga torake või tilgake jaoks leidub tarvitaja. Ja isegi olenditele, kes on mäetid ja nõrgad, kes ei suuda minna järele toidule, tunakse see otseteed nende juhu.

Näiteks on väike auster kinnitanud end kaljule; tal pole filmi ega kõrvu ega üldse suud, mis võtaks vastu toidu, ometi tarvitab tal ainult avada karp ja meemool toob talle kõik, mida ta vajab. Või kuidas suudaks suur ja kolmasosaline valaskala toituda, kelle ümbrenõut on 12—13 meetrit ja kelle pikkus ulatub 20-meetrini, kuna ta omab vaid kitsa kurgu, mille kaudu saab alla neelata ainult väikseid loomi. Demalgi pole vaja toitu otstada; tal tarvitab ainult avada oma suu, mis võib mahutada paadi ühes kahetja mehega, ja ta saab kõik, mida vajab eluks.

Sipelgakarude tarvitab toiduks putukaid. Mis jaoks aga tollest mäetist, pikkade kiiintega olendite, kui ta igale kiirele putukale peaks jooksuma järele? Sellelegi loomale on loodud laud looduses.

Tal tarvitab ainult minna ligema sipelgapeja juure, ja seal võib ta otsekohe kustutada oma nälja. Oma pikkade kiiintega kaabib ta lahti pesa ja torkab oma floopiva keele võitlushimuliste sipelgate keskele. Silmapilgu jooksul on kaetud tema keel palju elava korraga, mille ta siis kohe tõmbab suhu ja neelab alla.

Kameelon on pikaldajemaid ja laiemaid olendit. Pealegi omab ta liihikeste kaela ja kange pea, mis vaevast annab liigutada. Ometi toitub see loom kiirelt putukast. Näib nagu peaks see vaene loom kindlasti nälga surema. Siiski on ka temale võimaldatud igapäev rikkalikud söögikorrad. Tal ei tarvitse üldse liigutada oma kange pead, sest filmid on jellel loomal juba korraldatud nii, et ühes ja samal ajal võib ta vaadata üles ja alla, ette ja taga. Oma vilgaste filmadega jälgib ta putukate lendu, ja kui üks neist lasub ligidajele otsele, tõukab ta väiksest välja oma pika ja ümaruse keele, mis ulatab ligi poole jala kauguselt napsama sinna putuka.

Sui päevased külalised on saanud juba oma toidu-portsjonid ning läinud pesadesse, tulevad toitu koguma need, kes päeva ajal pole kohased jeda tegema. Needki leiavad enesele rikkalikult kaetud laua. Suugi päeval on paljud täitnud oma kõhtu, on siiski küllalt toitu ka õhkele kogujaile. Nalgihiirel on väga vähe aega jahipidamiseks, sest tal on oma pikkade öödega kulub tal uneks. Suveööd on aga mõrdlemise liihikehed. Siiski elab

See loom jellest ajast ja hoolitseb ka oma poegade eest. Tema toiduks on rasvased lehepõrnikad ja ööliblikad, kes just öö saabudes lendavad välja.

Sine küllaline jellel juurel looduslaual on ka öökull. Kui teised sõojad annu juba saanud oma oja ja läinud koju, leidub küllalt ka jellele linu- nite toitu, sest just widewiku ajal lendavad oma pejadest nahkhiire parved, kes talle langevad kergesti saagiks. Nii on igale küllalisele oma laud ja oma aeg söögiks.

Mitte ainult inimesed ei tee oma elu anuga- waks lastes teisi enese jaoks teenida. Nii kogu- wad lehetäid enesele tagawara, istudes lehtedel ja öiefatetel ning imedes nii ahnelt, et õrnad ke- hakehed mahlastest juureks paisuvad. See ülejääk tuleb kasuks sipelgale, kes jellega toidavad oma pejakonda. Nad puudutavad kasa oma kaitsejar- wedega torukesi, mis ajuvad lehetäide selja lõpp- osal, ja toitew modelik woolab neile suhu, mille nad siis kannawad oma poegadele. Kas pole siin olnud tegew hoolitjow käsi, kes on kõike korralda- nud sihtkindlalt ja otstarbekalt. Ei saa uskuda, et pime juhus on jeda toimud arenemise teel!

Me kõik oleme kannanud juurest karust, kes pool omaist eluist weedab talwomes. Ta ei wõi oma kohnaka kehaga rännata lõunamaile warjule win- gete tuule-kiilide, lumetormide ja toidupuuduse eest, nagu jeda teewad linnud. Kuid ta on hea koguja. Kogu tema koha on loodud jäärastelt, et ta wõib juure jooksul koguda palju raswakihhi oma karwa- mantli alla. Talwe saabudes kaabib ta kutsa- gile puujuure alla mugawa pesa, tuues rohku, heinu ning hammalt, et saada pehme magamisase. Ta siis uinub ta pikale jurna-karnasele talwe-

unel. Waewalt tundub jüdamelööke. Singamine on mitmekordset harvem ja soojus langeb 7—8°-ile. Jäsemed on kanged ja tundetud. Kuna jeedimine on väga pikaldane, jätub kogutud ras- wajt küllalt elu alalhoinuks. Imeline! Need loomad uinuwad, kui lõpeb kogu toidutagawara väljas, ja ärkawad täpselt ajal, mil toitumiswõimalusi jälle küllaldaselt. Kui selgelt näeme siin ettenägelikkust, mis kogu asja suurima hoolega korraldanud.

Waakleme veel üht huvitawat nähtust loodu- jes. Mõned loomad on täiesti kaitsetud juuremate pealetungiwate waenlaste vastu. Neil puuduwad wahendid wastuhakiks. Siiski on warustatud neid mõjuwate kaitsewahenditega.

Nii näiteks tõmbab jül end hädaohu liginemi- sel kerra ja ajab välja offad, mis teewad wõima- tuks tema puudutamise. Peaaegu kõik loomad omawad kaitsewarwi. Wäikest rohutiirhu on wõi- matu eraldada rohelist rohust, kuigi kuuleme tema „jaagimist“ kannis ligidalt. Mõned väikest putu- kat wõime pidada rohiks wõi puutiikitejeks, sest ta ei liiguta ennaist hädaohu liginemisel üldse.

Imelisemaid nähtusi loomade juures on loo- musjund. Oleme tihti inestunud hobust, kes leiab täistuisanud maal lume all asuwa tee ja rühib jeda mööda kindlalt kodu poole. Saanuti wõime wiia truu majakoera kaugele omaist kodust, ja ometi leiab ta tee kergesti sinna tagasi.

Lõhefala hünnib kaugele eemal lahtedest ja me- redest, jõgede ja ojade magedas wees. Munaist wäl- judes leiab ta seal enesele wajakilku toitu. Muipea aga, kui ta kasvab ja tugewneb, jätab ta maha hünnipaiga ja ujub päriwoolu merre, kus ta wõib anduda rööw-tegewusele, püüda teisi weeloomi.

Lõpp lht. 107.

Lõuna ootel

Foto: K. Velling

Südametunnistus

Agaford kui inimene elbib oma teotsemises omaks võetud kõlbeliste normide vastu, siis tunneb ta mingit siset häiret. Seda hingelist keskust, mis saab häiritud, nimetame sihetundeks ehk südametunnistuseks.

Südametunnistus rahulik olekus ei anna end kuidagi märgatavalt tunda. Tajume südametunnistust tema häiritud olekus, tajume koormatud südametunnistust sisetunde rahutusega, hirmuga ja rõhutatud meeleoluga.

Südametunnistus on see hingeline keskus, mille ülesandeks on hoida inimest kõlbeliste normide piires. Häiritud saab ta siis, kui inimene oma tegevuses ligineb ja on hädas üle astuma kõlbeliste normide piiridest. Südametunnistus võib funktsioneerida hoiatavalt mingi juurde ebakõbelise tegevuse katkestamisel, võib mõjuda tahtmatult ebakõbelise tegevuse teostamisel, võib ka asendada hulkamõistvalt pärast ebakõbelise tegevuse kordajaatust ja sundida inimest oma teo heastegemisele.

Singeteaduslikud uurimused on näidanud, et südametunnistus on olemas igal põhiolemuselt tervel inimesel. Puududa võib ta ainult vaimset-hingelist defektivsetel (vigastel) inimestel — jümpärastel psühhopaatidel (poolhulludel) ja vaimuhaigetel. Seetõttu jätuvad nad ka vastollu ühiskonnaga, osutuvad ühiskonnas kõlbmatuks ja peavad oma elu võetna vanglates või vaimuhaiglates.

Suavitava variandina südametunnistusega ja südametunnistusega inimeste vahel on juur liik järeaseid inimesi, kes omavad südametunnistuse, kuid ei tunne oma südametunnistust ega lasse ennast südametunnistusel juhtida. Need on inimesed, kes omavad südametunnistuse, kuid kalgavad selle; nende südametunnistus nagu ei omaks nende mõistuses hääldeõigust, kuna omakasulised hurred on ülekäsitlalt juhtimas nende tegevust.

Millest võib siis järeeldada, et see vaikivas olekus olev südametunnistus on siiski olemas, ja kuidas ta avaldub? Arstlik-psühholoogilised uurimused on näidanud, et kalatud südametunnistus avaldub haigusel n. n. südametunnistuse neuroosis. See neuroos avaldub 1) funktsionaalsetes haigusnähtustes — need on haigusnähtused, millel arstlikul järeldamisel ei leidu kehast alust, 2) kannatustes, mis kõrvaltaatajatele jäävad arusaamatuks, sest nendeks kannatusteks ei ole põhjust eluristes raskustes, 3) õnnetuis elukäitludes, mida inimesed tavahelst püüavad põhjendada jaatusega, kuid tege-

likult on tingitud koormatud südametunnistusest.

Südametunnistuse neurooside juures jageli ette tulevateks haigusnähtusteks on meelte tegevuse korratused. Nägemismeelel — silmavalu, virvendus silmis, valgusepelgus, lihinägelisus ja funktsionaalne pimedaks jäämine. Kuulmismeelel — kõrvalkohinad ja müratundelikkus, kus igasugused välised häälled, tänavamüra, kolinad kõrvaltaatas, vali rääkimine jne. jne. inimest kangesti häirivad. Siis veel igasugust liiki üla- ja alatundelised maitsmis-, haistmis- ja kompanismeeles. Ka muud korratused eluvaldustes nagu unepuudused, jõu- ja juurpuudused, südamekorratused ja palju muud haigusnähtusi võivad olla tingitud häiritud ja koormatud südametunnistusest ega kao enne kui südametunnistus on rahunenud. Niisiis teaduslikude uurimuste varal on tõestatud rahvateaduses valitsev tõekspidamine — haigus on patu-palk. Seda tõekspidamist aga ei tohi üldistada kõikide haiguste kohta; see on valitsev ainult südametunnistuse neurooside kohta.

Koormatud südametunnistusest tekitatud kannatuste iseloomustavaks jooneks on see, et need inimesed ei saa olla õnnelikud, ka kõige paremates elutingimustes. Tuleb esile isegi järeane hingeline nähtus, et mida paremad elutingimused, seda halvem enesetunne. Edu ja õnne tipul ehk armastuse unistuse täitumisel valdab neid paha eelaimdus võimalikult õnnetusest, mis juba häirib olavat õnne. Need inimesed seisavad nagu mõistatuse ees ja ütlevad: Kõik mul on olemas — vara, au ja armastus, võiksin olla õnnelik, aga ei saa.

Koormatud südametunnistusest tekitatud õnnetuid elukäike võib eeldada seal, kus kõigiti lootustandev inimene kalab mõistatuslikel põhjustil minevna oma elukäigus tagurpidi.

Nagu eelpool üteldud, tekitab koormatud südametunnistus seal, kus inimene elbib omaks võetud kõlbeliste normide vastu. Need normid võivad ühte jättuda üldmaksivate kõlbeliste normidega, aga võivad olla ka puht individuaalset — isikupärast laadi, olenemalt kasvatusest ja isiklikkudest elamistest. Üldiselt aga saab südametunnistus häiritud seal, kus inimene elbib üldmaksivate igameeste eluseaduste vastu. Selles mõttes võime südametunnistust nimetada õige elu loomununniks, mis juhib inimest täiusliku elu juure.

Kõike seda arvesse võttes on tähtis, et inimene alati kuulataks oma südametunnistuse häält, harkis oma südametunnistust ning hoiaks südametunnistust puhta. Niimõnigi inimene ei jõua oma halva sisetunde põh-

Mõni inimene kardab alati halvastiminekut, seega kannatab kujutletud hädaohtusid tõeliste hädaohtudena.

juuse jälle. Arvatakse, et juurt kurja ei ole teinud, ja südametunnistus peaks olema korras. Ometi põhjus seisneb koormatud südametunnistuses. Näiteks keegi on joovinud teisele juurta või õnnetust. Tema südametunnistus on saanud koormatud ja tal hakkab olema hirm oma saatusel pärast. Kui inimene on vaevast halva saatusel kartusest või õnnetuste kujutlustest, siis on see sellest, et ta on ehinud oma südametunnistuse vastu.

Koormatud südametunnistusest tekitatud nähtused kaovad sel puhul, kui inimene oma elu korraldusel turleb tagasi iirdmaksivate kõlbeliste normide juure ja talitab nende järel.

Egoistlikel motiividel inimene võib väga kergesti ehkida oma südametunnistuse vastu. See pärast on tarvis oma südametunnistust tundma õppida ja selle häält allati mõista, et olla võimeline oma elu juhtima elujaatavate kõlbeliste normide kohaselt. Inimene olgu õiglane iseenele ja ka teiste vastu.

Dr. G. K.

Eluseadus

Eluseadus on kõlbeline norm ehk ainulik tingimus heaoluks. Inimene on üks osa ühiskonnast kui teravikust. Ta ei tohiks nii talitada kuidas ise tahab, vaid nii kuidas on ühiskonnale kasuks. Eluseaduste täitmine iga ühiskonna ühiskonnaliikne poolt loob ühiskonnas kooskõla, mis ongi heaolu, sest see kindlustab kõigile elamisvõimaluse. Kes elu kindla seaduse vastu ehkib, rikub iseennast ja lõhub ühiskonda. Nõik, mis on eluseaduse poolt, on hea; kõik, mis on eluseaduse vastu, on kuri. On ainult üks tee, kuidas elu võib edeneda, see on eluseaduste täitmine. Eluseadus on Looja tahe, mida inimene aimab oma südametunnistuse kaudu.

Elutarkus

Mida vähem nõudmisi seatakse elu jaoks, seda õnnelikum ollakse. See on vana, siiski mitte kõigile tuntud tõde.

See on kõige parem rehv kurja vastu.

Säid ja mõistlike inimeste võib tunda sellest, et nad hindavad teisi paremateks kui iseennast.

Kes teisi inimeste tunneb — on tark; kes iseennast tunneb — on mõistlik.

Kes teisi võidab — on tugev; kes iseenele võidab — on vägev.

Tark otsib kõige põhjusi endaist, — rumal otsib kõike teistest.

Tolstoi.

Armastus

Armastus on süütunne, mis moodustab tahte, et teisel lähets parameini kui mul endal. — Armastusest ligimeist kui iseennast, — sellega on Kristus määranud armastuse allamäärana, et kui kõrgist armastust ei ole, siis nähtagu ometi enast hõõre ja armestatagu teisega, ärgu tehtagu teisele jeda, mida ei taheta ka enesele. Tegelikult on selles armastuses, mis armastab ligimeist kui iseennast, palju enese-armastust.

Vale ja ebatõde

Kui keegi räägib sihilikult ja tagamõttega jeda, mis ei vasta tõele, siis räägib ta vale. Kui aga keegi teine räägib selle vale edasi ja ise ei tea, et see on vale, siis räägib ta ebatõtt. Nii on tagarääkijad harilikult ebatõdelevitajad, mitte valeletajad, sest nad ei tea isegi, mis nad teevad.

Mis Kristus õpetas usust?

Jeesus, kasvades ühes Naatjareti külas, ei olnud mõõras usule. Me võime olla kindlad, et jäärane waga ema, nagu jeda oli Maria, ei jättnud hooletusse jelle waimulikku kasvatusst, kelle jünd oli Jumala ime ja kelle kofta ingel oli ütelnud: „Ta päästab oma rahwa pattudest.“

Ta õppis lugema; aga tema õpperaamatuks ei olnud kreeka filosoofide kawalad mõttemõlgutused ega Rooma ajalugu, waid pühad kirjarullid, mis kirjeldasid käsud ja prohwetid. Ta mõtles Nisraoli — Jumala eri-rahwa — ajalooft. Teda ei köitnud lahingud ega wõidud, mis moodustawad suurema osa maailmaajalooft, waid see suur waimulik wõitlus, mille näitelawaks on maailm ja waatluswälsjaks kogu uniwersum.

Jeesuse usk oli ühe raamatu järele, mida me nimetame Wanaks Testamendiks. Ta uskus, et jelle sehetüljed on inspireeritud; tema hiteeris neid kui lõplikult autoriteetseid dokumente usulijel, ühiskondlikul ja moraaljel alal.

Ta weel enam. Ta ei pidanud Jumala sõna lihtjaks argumentide laoks, waid jõuallikaks, millest ka tema kui Jumala Poeg wõis saada abi. U. L. ewangelistid räägiwad tema kirjatustest kõrwes. Kolin korda riindas teda saatam. Kolin korda löi ta oma waenlase tagasi, ja igakord toetus ta Jumala sõnale, üteldes: „Kirjutatud on...“ Mat. 4, 4. 7. 10.

Tema kindel usk.

Kindel usk Jumala sõnasse ja kõikumata usaldus jelle õpetustesse eraldab tema usu nii paljudest moodjatest usawaadetest. Wiimasel sajandil on moeks uskuda Jumala sõna ainult osalijelt ja siis jeda juhtumist nimetada awarimeelsuseks. Tegelikult aga on see uskmatus ja ükskõiksus — kaks omadust, mida Kristus nii terawalt hukka mõistis. Jeesusel olid alati kindlad põhimõtted, ja ta õhutas jingreid tõmbama selgeid piirjooni tõe ja wale wahel. Hiljem kirjeldas üks apostleid osimehe kriitliku koguduse tööd, üteldes: „Et meil jeesama usu waim on jeda mööda mis kirjutatud on: Mina olen uskunud, jeepäraft olen ma rääkinud; siis usume meiegi ja jeepäraft ka räägime meie.“ 2. Kor. 4, 13.

Jeesuse selget waadet põhimõtetes näeme weel tema jagedastes kõnelustes kirjatundjatega ja warijeeridega. Suurem osa ewangeeliumideft on koostatud neist kõnelustest. Ta ei tõrjunud tagasi ainult waleõpetuse, waid ka udujed ja jegasjed waated. Olles ije maailma walgus, ta hoovis, et nähtaks tött täies puhtuses.

Kord esitasid jaduseerid, kes eitajid isiklikku ülestõusmist, Jeesusele küsimuse: „Õpetaja, Mooses

on ütelnud: Kui keegi ära jureb, siis peab tema wend jelle naise wõtna ja oma wemmale jugu jaatma. Aga meie juures olid seitse wenda, ja esimene wõttis naise ja juri ära, ja et temal jugu ei olnud, jättis tema oma naise oma wemmale. Mõndajamuti ka teine ja kolmas seitsemendamast jaadik. Aga kõige wiimaks juri ka naine ära. Aga ülestõusmises kelle naine peab ta olema nende seitseme jeast? jest tema on neil kõigil olnud.“ Mat. 22, 24—28. Jeesus oleks wõinud neile itelda, et ilma jelle asjaolu teadmata wõiwad kõik õndjaks jaada. Aga ta mõistis, et nende kirjimus, hoolimata nende fanaatilisuseft, oli tõeline usutakistus, jeepäraft andis ta neile täpse wastuse: „Te õllite, jest te ei mõista Pühakirja, jest ülestõusmises mad ei wõta naist, ega lähe mehele...“ Mat. 22, 29—32.

Ühel juhtumil keegi küjis: „Issand, kui palju on neid, kes ära pääsewad?“ Stahilematult Jeesus oleks jaanud siis anda täpse arwu, kuid et see kirjimus ei takista kedagi uskumast ja et temale ei meeldinud rahuldada uudishimu, siis wastas ta lihidalt: „Wõidelge, et teie wõiksite kihtast wärawast jisse minna, jest palju, ütlen ma teile, piitawad jisse minna ega jaa mitte.“ Mat. 13, 24.

Ta ülendas käsu.

Tema juhe kimmesse käsusje kinnitab käsku. Nastajadu enne tema jündi enuustas prohwet: „Ta teeb käsuõpetuse juureks ja auliseks.“ Jeesus, kõneldes käsuft „Sina ei pea mitte tapma“, näitas, et see tähendab palju enam kui jelle kirjatäheline mõiste. „Aga mina ütlen teile, et igakiks kes oma wenna peale wiha kannab, on koftu wäärt...“ „Armastage oma wihamelhi, õnnistage neid, kes teid wanuwad, ... et te wõiksite jaada Nja lapsiks, kes taewas on, jest tema lähleb oma pääljese tõusta kirjade ja heade üle ja lähleb wihtma jadada õigete ja ülekõhtuste peale.“ Mat. 5, 22. 44. 45.

Juimene peab kirjatähelises mõistes käsu „Sina ei pea mitte tapma“, et hoiduda karistuseft riigiwõimu poolt. Kuid on hoopis midagi muud pidada käsku jelle tõelises waimus, et hoiduda mitte ainult wälisest muhtluseft, waid hoiduda ka Jumala karistuseft, igawesest hukkamõistmisest, mida Jeesus nimetab „põrgu tuleks“.

Mõned mõtlewad, et Jeesus oma mäejutluses kõrwaldas käsu. Kuid tegelikult annab mäejutlus käsuile õieti juure wõe ja tähtsuse. Mõni wõib itelda, et ta peab käsku, mõteldes kirjatähelijelt kuumet käsku. Aga kes julgeb itelda, et ta käib mäejutluse järele, mis ka endas kirjeldab kumme käsku, see lähleb kaugemale kui käsu kirjatäheline mõiste ja puudutab õiglust, mis on käsu wiili, kui käsk on peetud Jumala Waimu abil.

Pange tähele lillekesi väljal. Kui Jumal rohtu, mis täna on ja homme ahju visatakse, nõnda ehib, eks ta aita palju enam teid. Teie ei pea mitte muretsema! Nii rääkis Kristus.

Omades kõrge taseme Jeesus teadis, et inimene ei juuda jedašama jaavutada omašt jõušt. Ta ei olnud ideališt, kes piistitab ainult kõrgeid eesmärke. Ta tundis liigagi inimeste nõrkusi. Ta teadis, et usk peab võima anda uue elu ja jumaliku väe. Nii ütles ta otsekohele Nikodemusele, et „kes ei sünni ülevast, see ei või näha Jumala riiki.“ Jeesus ei uskunud välispidišesse ja pealiskaudšesse. Ta pakkus inimestele elu, ja see oli uus elu, mitte vana paikamine. See elu ei olnud lihtne mõttekujutus ega vaimustus. See pidi kandma tegelikku vilja, „hest“, ütles Jeesus, „kui teie neid armastate, kes teid armastavad, mis tänu teil hest on? hest patušet armastavad ka neid, kes neid armastavad.“ Luuka, 6, 32, 33. Kristuse usk oli armastada Jumalat ja inimest, ja see arvaldus Jumalat armastades ja inimest teinides.

Miinult tema läbi.

Tema järelkäijad võijid jaavutada jelle taseme ainult usu läbi tema jisse. „Jääge minu jisse ja mina teie jisse; otseku viinapuu oks ei või vilja kanda išeenehest, kui tema ei jää viinapuu külge, nõnda ka teie, kui teie ei jää minu jisse.“ Joh. 15, 4. Mitte välise usutunnistuse vastuvõtmise läbi ei kuulu inimene Kristusele, vaid kui Kris-

tus võib asuda inimese ellu. „Aga mina ei palu mitte itšpäinis nendefinaste pärast, vaid ka nende pärast, kes nende jõna läbi minu jisse usuvad; et nad kõik üks olekšid nõnda kui Sina, Ja, minu jees, ja mina Sinu jees, et nad ka meie jees üks olekšid.“ Joh. 17, 20, 21.

Ühelgi teisel usul ei olnud mõtet. „Tõesti, tõesti, mina ütlen teile, mina olen kannaste üks. Kõik, kes enne mind on tulnud, need on margad ja röömlid.“ Joh. 10, 7, 8. Temal ei olnud kaastunnet trela valitnud, kuid õffitava mitoloogiale, ega heafskitumist Aristotelese, Plato ja teiste tarkade õpetusele. Need võimvad ainult meelt rahuldada, aga mitte hinge päästa. Naatšareti mees ei weetnud aega jelle hea tunnustamisega, mis on leida pagantlikkudes usutunnistustes ja mõteteaduses. Ta teadis, et inimene on kadunud. Ta teadis, et ainult tema läbi võib inimjuugu tagasi tulla Jumala juure.

Ta tõendas, et usk peab tegema põhjaliku töö, enne kui sel illdise on väärtust. „Häda teile, te kirjatundjad ja variseerid, te salalikud, hest et te karika välispidi puhataks teete, aga jeespidi on nad täis riisumist ja prassimist.“ Mat. 23, 25. Tema õpetas usku, mis muutis elu ja lõi uueks hinge.

See oli Jeesuse usk, mis on Sinu usk?

Loodus — määratu varaaht Algus lht. 102.

Kõik loomad on varustatud kindla teadmisega oma toitude üle. Teatud tungi mõjul ei puuduta nad illdie kahjulikke aineid. Mis inimene kauaste kogemustega õpib, on antud loomadele juba sündimisel. Väike kanapojake, kes on kunstlikult välja hautud, märkab ligidal ämblikku ja hüppab kiiresti ligi, et teda ära nabida. Nana, et koegi oleks õpetanud, toimib ta jeda loomusunniliselt.

Jumestades kõike jeda tarka ja korrapärašt jissejadot, peame üttema, et üks vägev käsi on kõige jelle taga. Kõgu loodus õhitab juurele ja autoritaarsele võimule, kes korraldab juuret mehhanismi: elu, liikumist, toitumist, kaitset ja išegi hingelisi mõjutusi; kõike juhib ta kindla korra ja sihikindlusega.

See suur võim on taeva ja maa looja Jumal, kelle kohta lausub pühakirjafõna: „Tõstke oma silmad üles kõrgesse ja waadake, kes on neid loonud, ta jaadab nende jõjaväe välja arvu järgi. Ta kutsub neid kõiki nimepidi, tema jõu ja tugewa rammu pärast ei puudu neist ihteainust. Eks ka tea? Eks ka ole kuulnud? Igavene Jumal Jehoova, maailma otste looja, ei väsi ega tüdine ära, tema mõistus on äraarvamata.“

Winetel W. Wiirjaln.

SÕNAKUULMINE

Zumala austamise kõrgeimaks vormiks on sõnakuulmine. Ohtlikejemaks armastusväljenduseks on kahtlemata olla sõnakuulelik Zumala tahtmise järel. Riisuguses sõnakuulelikkuses on täielik usk ja truudus.

Zumala sõna ja loodus õpetavad, kuidas peame Zumala vastu olema. Loodusest saame sügava meendumise, et kõik, mis Zumal loonud, peab tema tahtmist täitma. Evangeeliumi valgusel ja Kristuse läbi võime igapäev elada võidukat elu.

Nende mõlemate ilmutuste vahel on väga tähtis; Issand näitab meile nähtavat ja nähtamatut. Ükski kriitlane ei taha meelega väimnult tardunud elu elada. Siglaste tee on edu ja võidu tee.

Galilei elust võime selgesti näha, mida tähendab elus rännata ilmutatud tõdede teerajal. Looduse hoolja uurimisega jõudis ta otsusele, et Zumal on annud kindlad seadused ja et nende seaduste varal võib jaada teiste tõdede jälle. Oma uurimistel leidis ta, et kaks ejet, mida lastakse ühesuguselt kõrguselt maa peale langeda, ühel ajal maa peale kukuvad, kuigi nad omalt raskusest erinevad.

Soni oli valitsemud arvamine, et kirkumise kiirus oleneb kirkuva keha raskusest, selle vastu teadis aga Galilei, et külgetõmbe jõud mõjub kõigile kehadele ühtlaselt ja lasteb kõiki kehasid ühtlase kiirusega langeda.

Saabus otjustav päev. Ühel pool seisis paljude arvamus, teisel pool ühik inimene, kes uskus looduseseadusi. Kaks kuuli, millest üks oli kaks korda suurem kui teine, lasti korraga Piisa tornist alla kukkuda, ja iga kord oli tulemus üks ja sama. Galilei oli võitnud: kuulid puudutajid korraga maapinda. Kuigi tõde oli silmapaistev, siiski pidasid kreeka filosoofia järelkäijad paremaks effiitsuse jääda, kuna Galilei jannus tõeteel edasi.

Samuti on paljud juhtunud evangeeliumi ilmutustele, Zumala väele. Paljud pööravad veel tänapäev kõrvale ilmutatud tõest. Nad leiavad uskumise ja Zumalaga käikides käimise ebanormaalsena. Arvatakse, et tõelik sõnakuulmine seab üles liig suure nõudeid ja et Zumal ei võta asja üldse nii täpselt.

Siin on mees, nimega Abraham. Tema on tuntud kui usklike isa. Zumala kavvas ta paistab silma oma erilise usklikekusega, mida on kirjeldatud Ebraea raamatus 11. peatükis. Tema uskus kindlasti, et Zumal võib temaga ja tema kaudu inimestega korda saata võimatuid asju. Kuid

usk ühenda ei annud talle aamine — Zumala sõber. Me tahame selgemini ette tuua tema iseloomujooni, mis võimaldajid, et Zumal teda välja valis, et kõik maailm saaks tema läbi õnnistuse.

Zumal nõudis Abrahamilt, et ta ütleks lahti kõigist mõjudest, mis takistavad Zumalla kava. Ta pidi lahkuma oma isamaajast, sugulaste keskkonnast. Zumal ütles: „Mine sinna maale, mis ma sulle tahan näidata.“ Kuidas juhtus Abraham sellele? „Sa Abraham läks ära, nõnda kui Jehoova tema vastu oli ütelnud.“ Sõnakuulelikkus oli tema usu põhialuseks. Jah, tal oli usku; ja see oli elav usk, mis tegi teda sõnakuulelikuks.

Zumal nõudis Abrahamilt, et ta ohverdaks kõik. Usk Zumala sõnasse oli talle kindimud poja, kes siindis inimeste ootamiste vastu. Miiid nõudis Zumal, et Abraham tapaks oma poja, kelle järeltulijaid pidi olema nii kui „liiva mere ääres ja tähti taeva all“. Kas vastas Abraham: Issand, ja nõud liig palju! Kas pole teist teed? — „Uju läbi viis Abraham Sijaki ohverriks...“ Sa ta uskus, et Zumal on vägev ka surmuid üles äratama. Ebr. 11, 17—19.

Urmas sõber, Zumal ei saa mitte vähem vastu võtta, kui ustavat elu, mis avaldub uskus ja sõnakuulmises. Niiid olid uhked, et nad põlvnevid Abrahamilt, ja pidasid end tema lasteks. Aga Kristus ütles neile täie õigusega: „Kui te olesite Abrahami lapsed, siis keelate ka Abrahami tegevusi.“ Joh. 8,39. Nad elasid patuorjuses. Jeesus pakkus neile vabadust. Nad aga finnitafid, et nad on Abrahami lapsed ja pole nemad olnud kunagi orjuses. Nende elu oli aga täis tõendusi, et jaatana võim valitjes nende üle, ja nad olid sellega Zumalla ja inimeste suuremad vaenlased.

Zumal pole meid jätnud pimedusse. Apostol Paulus ütleb meile, miks Ennistegija lasteb kuulutada evangeeliumi. „Aga sellele, kes teid võib finnitada minu armuõpetuse ja Jeesuse Kristuse jutluse järel, mis läbi see jalaasi on ilmutatud, mis igaveisest ajast on olnud kinni peetud, aga nüüd on ilmutatud prohvetite kirjade läbi igaveise Zumala käsu pärast usu sõnakuulmiseks ja teada antud kõikide paganate seas.“

Õõiks Zumal meid aidata igapäev elada Kristuses, et me täidaksime evangeeliumi eesmärgi. Issand kogub rahva, kes peab tõest kinni, ja viib ta taevasesse Jeruusalemma. Kuis on lugu sinu sõnakuulmisega, kuidas juhtud sina Zumala sõnasse ja tahtmisesse?

Teise eest

Virmaste

Jutustus

„Ei tea,“ lausub Peeter, „ohk tuleb veel ja paneb põlema.“

„Ei viist maffa karta. Kui juba meie ei saa, kuidas siis temagi saab.“

„Eks ta ole jah,“ on Peeter nõus. Ja nad sammuvad koju poole.

„Sooberg ise jaatnud veel kõigile poole palka ära. Nädala pärast lubanud tasuda kõik. Eks tal ole ka vahel raske.“

Kaarin on õise külmetuse tagajärjel sunnitud heitma woodisje. Isa kutsub arsti. See konstateerib kopsupõletikku.

Karinal olnuks muidu väga raske woodisje jääda, kuid et isa tuli koju rõõmsana ja teatas, et ta on mõitnud juurema jumna, siis alistub ta arsti eeskirjadele.

Olnuks Kaarin terve, oleks ta märganud, et isa rõõm on eriti silmatorkav ja teatud. Siis mõinuks ta näha, et isa on palju närvilisem kui tavaliselt.

Kaarin hoitleb palavikus ega tea, et tema isa kavatses astuda toele, mis viib ta veel jügarvammale kuristikku. Ta ei tea, et isa kavatses jisse murda mõisaomaniku kortorisje ja lõhkuda tema rahakapi, et saada raha.

Willem Alder on rahutu ja mures. Miks pole Kaarinat näha juba mitmendat päeva? Kas põlgab ta teda ja hoiab temast eemale? Wõi kahetses ta kõike, mis on toimud?

Siis aga aimab ta järsku, et Kaarin võib-olla on haigestunud. Siin haarab tema jüdant, kui ta mõtleb, et Kaarin võiks jürra, sest armastus on teda mõimjalts haaranud ja ta on nii meeletu, et julgeb loota vastuarmastust walitseja tiitrelt.

Ta ei saa enne rahu, kui seab oma jannud walitseja maja poole. On peagu kesköö ja inimesed kõikjal magavad. Ta tundub enesele väga alatuna, et niimoodi luurab. Kuid miski, mis tugevam tema tahtest, kiusab teda edasi. Minult ühe pilgu tahab ta heita walgustatud aknale, et woenduda, kas ta armastatu tõesti lamab haigena woodis.

Erutujust wärisedes kumardub ta, et heita pilk kardina jemma alt läbi akna tupp.

Ent walgustatud aknaga tuba ei kuulugi Kaarinale, waid talle awaneb waade härra Soobergi kabinetti. Ja see, mida ta siin näeb, ehmatab teda mististi rohkem kui teeks jeda haige Kaarina nägemine.

Ta näeb seal walitsejat väga närustes riotes ja enesele maski ette jüdnud. Laual lebavad eeskujulikud mürdwargatööriistad.

Uh, siis niifangele oled ja jõudnud, waene mees, ohkab Willem. Olgu ju rahaasjad kui halvad tahes, kuid jeda ei pea ja tegema! Müüid ohk on tal woimalus tasuda Kaarina heategu. Kaarina kaudu oli ta tundma õppinud puhta jüdametunnistuse wäärtust, ja müüid tahtis ta aidata jeda kõigil jüilitada.

Ta astus maja murga warju ja ootas kuni walitseja wäljus.

Wiimane jannus otse mõisa jumnas.

Willem ootas kuni ta oli kadunud mõisa warju ja ruttas siis tema järele.

Sügaw waihus oli lastunud üle mõisahoonele. Jsegi koerad olid wai. Willem jeadis jannud mõisaomaniku kontoriruumi poole.

Ühes aknas märkas ta nõrka walgujekumna. Tähendab, juba seal. Wõib-olla awab parajasti rahakappi.

Ta katjus ust. See oli lahti. Tuli tegutseda kiiresti, enne veel, kui teine jõuab midagi paha teha.

Etowaatlikult awas ta ukse. Seal seisiski walitseja rahakapi ees ja nägi juurt waewa jelle awamisega. Ta on nii tegevuses, et ei kuuks ega pane tähele, mis toimub seljataga. Alles siis, kui juuresolija käsi langeb talle õlale, kiusab tal wiil käest, ja ringi pöörates seisab ta wastamisi Willem Alderiga.

Sette seisab walitseja kivistumult, siis aga, juft jell momendil, kui Willem awab juu, et jalgitada oma teguwüüsi, walitseja tõmbab taskust rewolvori ja tulistab. Wälkkiire löögiga juudab Alder endale jühitud rehwa kiiu kõrwale, ja mitu laengut kõmatab lalle.

Nii juurt läbikatsumiist on ta waewalt oodanud. Kuid, kas pidi ta müüid taganema? Ei, ta teeb müüid veel enam kui kawatsenud.

Jmelik rahu ja kindlus waldas teda. Ta ei erutumudki, kui kapilõhkujast walitseja seletas kohale rutanud majahoidjale ja härra Sobjakale, et tabanud mürdwarga. Juba mitut päewa märganud ta teda jün luurawat ja haaranud walwama. Täna öösel näinudki ta meest mõisa poole hiilivat. Nutuga riietanud siis ennaft tundmatuks ja kiirustanud mõisa, kuhu jõudnudki õigeaegselt jissjemurdmiist takistama ja roimarit teost tabama. Nii osawasti juutis walitseja olukorda ümberpöördukt esitada.

Härra Lobjakas oli rõõmus, et tal on nii wapper walitseja, kes elu kaalule pannes tabas karde-tawa kurjategija. Oli rõõmus, et kurjategija toi-metajie müüd tresside taha — hejt ta ei tunnud ju Willemit.

Ent majahoidja oli kurb ega suutnud mõista, kuidas Willem, kellest ta alati oli arwanud kõige paremat, wõis jaada hõakama sellise kuritööga. Ja olles kutsunud konstaabli Willemi ärawiimiseks, istus ta weel Willemi kõrwale ja küsis kaastund-likult:

„Mis sa ometi ije mõtlesid, kui ja jeda tegid? Kui sul oli rahapuudus — eks ja wõinud siis minu käest laenata!“

„Eks wahel wõeta nagu mõistus peast ära,“ lausub Willem waikselt.

Juba tulebki konstaabel, et teda ära wiia. Weel wiimase pilgu heidab ta walitseja maja ju-nas — siis lähewad.

Kuigi lahkumine Kaarinast on raske, saab ta endast jagu. Mis mul on sellest, kui istun mõned aastad wangla müüride wahel? Olen noor ja tu-gew ja jõuan jeda taluda. Ja küllap wälja tulles leian ikkagi kujukilt tööd. Siia ma muidugi ei saa enam tagasi tulla. Nii mõtles Willem.

Kui ta jeda mõtles, et müüd peab jääwaks lah-kuma Kaarinast, tahtis sügaw walu wägise hinge matta. Samas trööstis ta aga enna mõttega, et just Kaarinale ja tema pärast ta selle ohwri toob. Ja kuidas wõiks ta nii meeletu olla ja loota, et tema armastajele wastatakse. Kes on tema, et julges ihaldada Kaarinat? Seeal kaugel wõis ta teda jannuti armastada kui siin ligidal. Ühtemoodi kättejäämatuks jäi Kaarin ikkagi.

Kui Kaarin mõne aja pärast oli jannud ter-weks, ei tunnud ta oma isa enam äragi. Nii juu-resti oli see muutunud. See oli keegi wõõras, küürus ja wäriwew wanake hallide juustega.

Wõõrus weel palju aega, enne kui Kaarin tah-tis jälle rabsse minna. Ta tahtis nii wäga näha Willemit. Mitu korda oli ta haiguse ajal enda-niisi hõwinud, et see tuleks teda waatama. Kaar-ina jüda oli Willemi pärast, ilma et ta jeda ije oleks teadnudki.

Alga Willemit ei olnud. Ja keegi ei tahtnud te-male ütelda, kuhu ta oli jannud.

Sõrd oli Kaarin jeda ijegi ijalt küsinud, kuid juba Willemi nimi erutas isa niiwõrd, et Kaarin kartis teda jurewat. Sellest ajast peale hoidus ta selle üle juttu tegemast.

Walitseja rahaline seisukord oli müüd jällegi hea, ja tütre juureks rõõmuks ei wiinud ta enam jalgagi linna. Kaarin uskus, et wiimane juurom wõit ja kartus jeda uuesti kaotada, oli wõõruta-nud isa mängukirest. Ent jeda ta ei teadnud, et isa oli härra Lobjakalt jannud tajuna „kurjategi-ja tabamise eest“ suurema jannuna raha, millega ta siis enda päästis.

Kaarin pühendas end müüd täielikult heatege-wale tööle. Tema armastas kõiki, kuid kõige rohkem jeda ihte, kes oli kadunud.

Wõõrus kaks aastat. Kaarin oli jäänud truiks oma aatele ja oma armastajele.

Siis aga iitel päewal heitis wana Sooberg wõõdisse ega tõusnud enam.

Kaarin walwas ööd ja päewad isa woodi juu-res ja piüdis kõik ta hõwid juba filmist lugeda. Kuid miski asi ei suutnud rahustada ega rõõmus-tada isa jüdanit.

Ühel päewal kui ta oli juba nii nõrgaks muu-tunud, et waewalt weel jõudis rääkida, wõttis ta tütre kätest kinni. Kaarin nägi imelise muuda-tust isa näos. Nagu oleks jee't päike wastu jära-nud — jee oli jälle tema endine armas isa. Jah, jäärane oli ta siis alati olnud, kui ema weel elas.

„Kaarin, armas laps,“ rääkis haige muutunud häälele, „oled küllalt juur ja wapper, et taluda meie lahkumist iiksteijest. Meie ije ei hõwi jeda — ent Jumal tahab nii, ja me peame sellega rahul olema. Küll ta teab, millaks jee hea ja tarwilik. Rahju, et alles müüd tulen sellele äratundmisele. Olen aastaid asjata Jumala eest põgenenud, kuid müüd on ta muu ometi kätte jannud. Müüd wõin ma weel ehk heaks teha jeda, milles olen patusta-nud. Ja jeda, mida ma müüd tahan arwaldada, ei pea sina iikjinda kuulama, waid palun jind, et kujukijid kiiresti jüa ka härra Lobjaka.“

Pisjarad täitfid Kaarina silmi, ja ta ei oleks kuidagi tahtnud, et keegi wõõras tuleb neid müüd jegama. Kuid isa jäi oma hõwile kindlaks.

Ja alles müüd kuulis Kaarin kohutawat tõde oma iijast ja Willemist.

Sooberg tunnistas üles oma jüüi terwes ula-tujes ja andis wäriwewa käega allkirja kirjalikule tõendusjale, et Willem Uder on jüütu.

See oli ka wiimne, mida ta suutis teha ja rääkida. Päewa wõõdudes ei olnud teda enam. Kaarin oli müüd waenelaps.

Kõik jee oli mõjunud Kaarinale nii, et ta tun-dus ennemini jurnuna kui elawana.

Ja kui siis matused olid mööda, oli ka Kaarina jünd wiimjini otjas. Wõttis aega enne kui ta jälle toibus.

Siljem kuulis ta rõõmustawa uudise. Willem on tõjilude selginemisel wabaks lastud, ja härra Lobjakas pakub talle walitsejakohta.

See rõõmusõnum andis Kaarinale jälle uut jõudu, ja ta ootas müüd pikijilmi päewa, millal Willem kord jõuab pärale.

Kui Willemile teatati, et ta on wabastatud, jüis ei suutnud ta jeda kuidagi uskuda. Alga kui ta järgmijel päewal jai härra Lobjaka kirja, milles

Tööst ja haigusekartusest

Looja määramise järgi inimene pidi olema tugev ja kasulik. Kuid paljude inimeste elu on vaevast midagi muud kui kasutu olemine, ja selle ajemel et valgustada oma kaasinimeste oludeid ja olla neile õnnistuseks, on nad just koornaks. Nende mõju headuse jaoks on olematu, sest nende teod on harva sellelegi rõõmuks. Surma puhul nad ei jäta endast järelle mingit meeldivat mälestust, sest nad ei ole iialgi teinud midagi head, mis oleks jätnud omastele-tuttavatele piisava hea mulje. Säärane elu on nurjunud elu. Inimene unustab ära, et ta on vastutav oma looja ees, ning ta elab väärõu. Oma kasu piiridlikud mõtted peavad teda kinni ja sunnivad muustama Issanda ja tema loomistöö eesjõhi. Jumal ajetas Aadama ja Eeva paradisi, andis neile kõik, mis oli ilus ja kasulik, valmistas neile ilusa rohuaija, kus kasvasid kõikjaguised taimed, lilled ja puud. Simeilus Eden ülendas inimese meelt. Aga peale selle oli veel midagi, mis valmistas inimese kehale vajaliku olukorra. Kui õnne olemus seisneks töötaolekus, siis oleks ka inimene jäetud ilma tööta. Aga Looja teadis, mis on inimesele õnnistuseks, seepärast andis ta ka temale kohase töö. Kasulik

töö on tingimata tarvilik inimese keha, vaimu ja hinge heaoluks.

Jumal on annud meile kõigile töö, ja kui me täidame oma kohuse, siis on meie elu kasulik ning me saame õnnistuse. „Urge olge laisjad selles, mis te peate tegema.“ (Rooma 12, 11). Mõttetu on kõigest oodata, kui ei ole midagi külvatud, ja õnnistust oodata, kui ollakse hooletu. Hooletus ja laiskus rikuvad inimeses jumalakartuse. Seisew veidi muutub haigevaks; aga puhas jooksew veidi lewitab igale poole tervist ja rõõmu.

Mõned peavad rikkust ja töötaolekut õnneks; aga tõeliskult on õnnelikud ainult need, kes igapäev rõõmuga teevad oma tööd; nende tervis on kõige parem. Väsimus, mis tekib tööst, võimaldab värskendada ja tervisliku une. Küll, et inimene peab oma igapäevase leiva eest töötama, ja töötus tulevase õndsuse ja au kohta — need mõlemad on tulnud ilhe ja jama krooni juurest ning need mõlemad on õnnistuseks.

Rikkus ja töötaolek ei virguta inimest hoolitsemise oma keha ja vaimu tervise eest. Sel viisil kaotab nii mõnigi oma tervise ja peab abi otsima haigemajast. Valgatakse massöörijad, kes

see teda palus enda juure sõita, tundus talle asi juba rohkem tõenäolisena. Minult ta ei omanud aimata, mis võis olla härra Lobjakal temaga tegemist.

Kui ta oli jõudnud päralt, oli tema esimene mõte — kas näeb Kaarinat. Ent nii väga kui ta seda ihkas, ei näinud ta teda mitte.

Palitjõva südamega seisis ta härra Lobjaka vastuvõtu-toas. Ka kui härra Lobjakas ilmus, teda südamlikult tereatas ja tugevasti kätt raputas, siis ei olnud tema imestusel enam piiri.

„Rõõmustan väga, härra Uder, et olite nii lahke ja tulite mu kutse peale,“ rääkis mõnijaomanik. „Härra Soobergi surma puhul jäi valitsejakoht wabaks — ja ma olaksin väga tänulik, kui teie selle vastu wõtate.“

Willem ei uskunud oma kõrvu. Nii võimata paistis talle kõik. See oli liig kiire sattumine ilhest äärmusest teise. Otsikui unes tänas ta usalduse eest ja wõttis austawa ettepaneku vastu.

Alles härra Lobjaku tugev käepigistus tõi ta jälle selgusele.

„Annan teile mõne päewa aega uue ümbrusega harjumiseks — ja siis ootan teid ametikohuste täitmisele!“ ütles härra Lobjakas naeratades ja veel Ford lahku miseks kätt andes.

Wäljudes tuli Willemile meele, et Sooberg

on surmud. Mis on siis nüüd Kaarinast saanud, oli ta esimene mõte.

Ent jamas haigi ta sellele vastuse. Ta nägi eemalt Kaarinat maja uksest seiswat ja tema poole käega wiipawat.

Punastades kui koolipois, ruttas ta põõsma juudamega Kaarina juure.

See naeratas ja hüüdis juba eemalt:

„Tervist, härra Uder! Tahsin paluda, kas te ei wõiksid mind natuke aidata.“

„Do, Kaarin — preili Sooberg — olen allati teie teenistuses,“ kogeleb Willem.

„Ma paluksin nimelt, et aitaksite mul asju kofku pakkida — pean teile ju kiireks korras korteri wabastama,“ ütles Kaarin nüüd väga isearaliku häälega.

Sahmatanult jääb Willem ta otja wabtima. Aga see, mida ta Kaarina filmades näeb, annab talle julguse neiuile lähemale astuda, selle käed haarata ja küsida:

„Kaarin, armas, kas tahad tõesti ära minna? Kas ja ei taha elada minuga ilhe katuse all?“

„Miks ma ei taha, kui ja mind wälja ei wiska,“ fosistab neiu ja waatab naeratades jooksewale kaduwat päikest, mis oma wiimseid kiiri puistab kahe õnneliku inimlapse ilhele teerajale. . .

(Lõpp.)

muljumad ja hõõrumad tegevusnõrku lihaseid ja jooni. Milline mõistmatuse! Palju targem ja parem oleks, kui wanad kui ka noored wõtaksid kuulda meelemõistust ja looduseläskust, kuigi neil tuleks kannatada pilget ja naeru moeausatajate poolt. Kui meie tütrede teeksid kodus rõõmuga tööd, siis nad wõiksid saada kasulikeks ja õnnelikeks ühiskonnaliikmeteks. Paljudole oleks töö palju kindlam ja mõjuwam abi kui parimate arstide rohud.

Mõned arvavad, et kui teha ja waim on wäsinud, wõi kui ollakse kehalt ja waimult haige, siis tuleb kõik töö hoopis järele jätta, et terwiist parandada. See aga on suur eksitus. Mõnikord on küll tarwis kannakestawat puhkamist, aga enamasti on niisugune puhkamine ainult kahjulik.

Pingutawast waimutööst wäsinud peaksid wähetewahel loobuma wäsitawast mõtlemisest. Kui aga toonitatakse, et on kahjulik ja isegi olukardetaw waimurõõdu pingutada, siis jaadakse otsekujutus, et olukord on halwem kui ta on tegelikult. Nad muutuvad närvilikeks ja on koormaks nii iseenele kui ka teistele, kes nende eest muret kannawad. Säärases meelolus on terwiise paranemine kiisitatav.

Kui ka keegi on ületöötanud, siis ei peaks temale antama nõu tööd hoopis järele jätta. Kui ta jääb täiesti tegevusetu, siis see enamasti takistab terwiise koguamist. Tule töötada koos kätega, ja kui tahtejõud on tegevusetu, siis muutub meele seisukord niisuguseks, et kannatajal on wõimatu haigusele vastu panna. Säärases meeleseisukorras on tegevusetu-olek juurim pabe.

Enn ja imetaoline kehamehhanism peab alataha olema liikumises, et ta wõiks täita oma otsustarbe. Wõttamidagi-tegumine on väga hädaohtlik. Kohaline tegevus ja kasulik töö teowad meele rõõmiks, kasvatawad lihaseid, edendawad weringwoolu ja lahewad haigel mõtlema, et ta juudab midagi teha ega ela ilmaaegu selles teowas maailmas. Kui aga jeda ei saa, siis haige mõtleb ainult iseenele peale ja jectõttu wõib tema haigus weelgi juureneda. Kui aga haigel on wõimalik midagi teha, mis ei nõua liigset pingutust, siis on see temale paranemiseks.

Kui ilm on ilus, siis peaksid need, kes töötawad kinnistes ruumides, igapäew jalutades wiihima wärskes õhus. Nõukate peaks olema jebim ja jalad hästi kaitstud. Tähti on liikumine terwiisele palju kasulikum kui arstirohi. Kes juudab käia, see käigu, ject käimisejt muutuwad mujsklid tugewamaks. Ka kopsud muutuwad käies tugewa-

maks, ject hingatakse palju wärsket õhku kopsudesje. Sõhaliigutused aitawad kõhuhaiguste vastu ning on abiks jeedimiseliunditele.

Wida wähem kõhu pärajt muretjeksje, jeda parem. Kui alati kardetakse jeda, et jöödud toit wõib olla kahjulik, siis see ka kahjulikuks muutub. Unustage oma mure, mõtelge mingi rõõmstawa asja peale.

G. G. W.

Kuidas tarvitada puuvilja

Stahklemata wõib puuwiili olla haigusidude kandjaks. Teda puudutab enne palju käsi, kui jõuab oma kasvamis kohalt lauale, kus teda jiiuakse!

On aga olomas üks paremus: haiguse tekitamiseks peab olema väga suur arv piisilasi. Lisaks kaasub weel, et terwed inimesed tulewad toime ka juurema hulga piisilastega, kuna maosolew joolhabe on äärmiselt desinjitseerima toimega ja tapab haigusiduid. Seepärajt pole tiiifuse ega kõhutõwe wõi weel kardetawama lihanürgituse nakatuse oht terwele inimesele väga suur.

Teisiti on aastaegadel, kus inimene üldje nakkushaigustele wastuwoõtkikum on, nagu juwel juunijst augustikuuni, mil esineb kõige rohkem mao- ja joolstahaigusi. Sellal tuleb olla ettewaatlikum, kuna ei wõi ju teada, kas maos wõi jooltes ei ole jiiiski mõni wäike häire. Tõelikule puuvilja desinjitseerimisele ei tule muudugi mõelda. Ei ole ühtegi wahendit, millega saaks puuvilja nii põhjalikult puhastada, et tal poleks enam aimustki piisilast.

Arwestada wõib ainult jeeaga, et puuvilja pinda saab puhastada waid pesemisjega ja rätikuga hõõrumisjega. Puuviljade juures, nagu banaanid ja apelsiinid, mis enne jöömist kooritakse, kaob see oht. Wõikse teisi aga, olgu nad kooritawad, nagu õunad ja pirnid, wõi mittekooritawad, tuleb juwel alati pesta, joowitaw woolawa wee all. Sjoorintijel ei ole mõtet, kuna noaga wiiajse idud iskagi kooritud puuviljasse. Pealegi asuwad õuntel ja pirnidel tähtsaimad witamiinid ja mineraalid juust koore all. Alati pesta tuleb maasikaid, mis kasvawad maa ligi ja on jageli mullaga määrdunud.

Aegadel, mil esineb raskeid nakkushaigusi, nagu tiiifus ja kõhutõbi, wõib toorejt puuvilja ainult jiiis jiiita, kui teda on kasvutatud oma aias ja on ise korjatud. Wastasel korral tuleb jäärastel aegadel wärskejt puuviljajt loobuda, tarvitades neid ainult keedetult.

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetuse ja talituse Tallinnas, Merepuiestee 14-a. Tel. 309-41.

Vastutaw toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. Adv. U. Eesti Liidu väljaanne.

Hind: aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon 10 senti, üksiknumber 20 senti. Tellimine kõigist postiasutustest.